

РЕШЕНИЕ

№ 8446

гр. София, 12.06.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 8 състав, в
публично заседание на 15.05.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Деница Митрова

при участието на секретаря Милена Чунчева, като разгледа дело номер **12321** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Образувано е по повод жалба вх. № 46525 от 28.12.2023 г. по описа на Административен съд – София град и вх. № 1012 – 21 – 1295 от 19.12.2023 г. по описа на Териториално поделение на Националния осигурителен институт (ТП на НОИ), подадена от Ю. А. Т., ЕГН [ЕГН], с адрес [населено място], [улица], чрез адв. Д. Ц. – Р. от САК и адв. В. Д. от САК, със адрес за съобщения и призовки [населено място], [улица], ет. 2, ап. 4 срещу решение № 1040-21-707 от 27.11.2023 г. на директора на ТП на НОИ С. – град, с което е възобновено производството по жалба с вх. 1012-21-1176 от 23.08.2022 г. и допълваща молба с вх. № 1012-21-1176#1 от 29.08.2022 г. на оспорващата срещу разпореждане №о-21-999-00-[ЕГН] от 20.07.2022 г. на ръководителя по изплащането на обезщетенията и помощите и е оставена посочената жалба без уважение. Със същото решение е възобновено производството по жалба с вх. № 1012-21-210 от 23.02.2023 г. на жалбоподателя срещу Разпореждане № О-21-999-00-[ЕГН] от 25.01.2023 г. на ръководителя по изплащане на обезщетенията и помощите и е оставена жалбата без уважение.

Жалбоподателят оспорва посоченото решение като неправилно, незаконосъобразно и нищожно. Излага доводи, че неправилно е прието, че Ю. Т. е работила в Германия, за да ѝ бъдат заличени осигурителните права. Излага доводи, че по време на трудовият ѝ договор с „Фелис 93“ ЕООД е осъществявала трудовите си задължения в [населено

място], както и че не е напускала Република България от 2018 г. В хода на съдебното производство оспорващият, редовно призован, не се явява, представлява се от адв. Ц. – Р., която поддържа жалбата, предлага да се уважи и претендира адвокатско възнаграждение по реда на чл. 38, ал.2 от Закона за адвокатурата.

Ответникът –директорът на ТП на НОИ, редовно призован, се представлява от юрк. П., която оспорва жалбата и предлага да се отхвърли като неоснователна и недоказана. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд София град, като обсъди доводите на страните и събраните по делото писмени доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка: От материалите по делото се установява, че жалбоподателят Ю. Т., на 27.04.2022 г. е подала в ТП на НОИ С. – град чрез фирма „Ф. 93: ЕООД удостоверение – приложение № 10 за изплащане на парично обезщетение за бременност и раждане на основание чл. 50, ал.1 и ал. 5 от КСО за остатъка до 410 календарни дни с начална дата 23.04.2022 г. С разпореждане № О-21-999-00-[ЕГН] от 20.07.2022 г. на ръководителя по изплащането на обезщетенията и помощите е отказано изплащане на парично обезщетение при бременност и раждане за остатъка до 410 календарни дни по чл. 50, ал. 1 и ал. 5 от КСО. За да постанови това разпореждане, ръководителят по изплащането на парично обезщетение при бременност и раждане е приел, че в релевантния 24 – месечен период, от който се изчислява паричното обезщетение има подадени данни по чл. 5, ал. 4 от КСО за осигурителен доход от „Фелис 93“ЕООД. В регистъра на трудовите договори и в регистъра на осигурените лица (Р.) се съдържа информация, че за оспорващата е подадено уведомление от „Фелис 93“ЕООД за сключен на 10.05.2021 г. трудов договор за длъжност „продавач-консултант“ с възнаграждение 650,00 лв. Съгласно Протокол № П-03001721099934-037-001 от 10.11.2021 г. от извършена проверка от ТД на НАП – В. осигурителните органи са установили, че „Фелис 93“ЕООД е извършвало дейност „услуги по чл. 21, ал. 2 от ЗДДС, с място на изпълнение на територията на Германия“ и че наетите лица са „основно на територията на Германия, съгласно справка-декларация по ЗДДС“. От извършена проверка по проверка на разходите на ДОО на работодателя, Ф. 93“ ЕООД, приключила с Констативен протокол № КВ-5-16-01048807 от 14.12.2021 г., контролните органи при ТП на НОИ – Р. са установили че „предвид основното правило на Регламент (ЕО) № 883/2004 г. за периода, през който полагат труд на територията на тази държава, за тях е приложимо немското осигурително законодателство. Това означава, че всички дължими осигурителни вноски за тези лица следва да се привеждат в тази държава в съответствие с нейното законодателство. ...За периода от м.12.2019 г. до м. 10.2021 г., вкл. от осигурителя „Фелис 93“ЕООД, [населено място] са подадени данни по чл. 5, ал.4 от КСО с декларации обр. 1 за 68 бр. лица, за които не съществува основание за осигуряване, респективно неоснователно са изплащани парични обезщетения и помощи по КСО“. Въз основа на тези данни са издадени Задължителни предписания № ЗД-1-12-01048677 от 14.12.2021 г. за заличаване на данните по чл. 5, ал. 4 от КСО, вкл. досежно Ю. Т..

Това разпореждане е връчено на оспорващата на 08.08.2022 г., видно от известие за доставяне ИД PS 1071010N9L 8 (л.60). Срещу него е подадена жалба с вх. № 1012-21-1176 от 23.08.2022 г. и допълваща молба с вх. № 1012-21-1176#1 от 29.08.2022 г. Така образуваното производство е спряно с Определение № 1040-21-779 от 13.10.2022 г. на директора на ТП на НОИ – С. град до приключване с влязъл в сила съдебен акт по съдебното оспорване на Задължителни предписания №

ЗД-1-16-01048677 от 14.12.2021 г. на контролен орган при ТП на НОИ – Р. пред Административен съд – Разград, където е образувано адм. дело № 34/2022 г.

С Разпореждане № О-21-999-00-[ЕГН] от 25.01.2023 г. на ръководителя по изплащането на обезщетенията и помощите и отказ за изплащане на парично обезщетение за отглеждане на малко дете по чл. 53 от КСО. Това разпореждане е връчено на оспорващата на 08.02.2023 г., видно от известие за доставяне ИД PS [ЕГН] С (л.76). Срещу него е подадена жалба с вх. № 1012-21-210 от 23.02.2023 г. Образуваното производство по административно обжалване пред директора на ТП на НОИ С. – град също е спряно заради висящо съдебно оспорване на задължителните предписания пред Административен съд – Разград и неговото обжалване пред ВАС по адм. дело № 1219 по описа за 2023 г. на касационния съд, с Определение № 1040-21-371 от 14.06.2023 г..

На 31.10.2023 г. ВАС се е произнесъл с решение № 10390 по адм. дело № 1219/2023 г., с което е оставено в сила Решение № 189 от 07.12.2022 г. по адм. дело № 33/2022 г. по описа на Административен съд – Разград за оставяне в сила на Задължителни предписания № ЗД-1-16-01048677 от 14.12.2021 г. на контролен орган при ТП на НОИ – Р.. Следователно с наличието на влязъл в сила съдебен акт и потвърждаване на Задължителните предписания са отпаднали основанията за спиране производствата по обжалване на посочените две разпореждания и съгласно чл. 55, ал.1 от АПК спрените административни производства са възобновени с процесното решение на директора на ТП на НОИ – С. град.

Решаващият орган, за да остави без уважение жалбите на Ю. Т., е приел, че оспорващата не е ангажирала достатъчно доказателства относно извършваната от нея реална трудова дейност като продавач – консултант.

В хода на съдебното производство са приети като писмени доказателства по делото представените с жалбата и административната преписка писмени документи, както и допълнително ангажираните от страните.

По искане на оспорващия по делото са събрани гласни доказателства чрез разпит на свидетеля Е. Ф., управител на „Фелис 93“ ЕООД, която подробно обясни пред съда по каква причина в трудовият договор, сключен с оспорващата, мястото на работа е посочено [населено място], а реалното престоиране на труд е осъществявано в [населено място], [улица]. Свидетелката изрично подчертава по време на разпита й, че по време на трудовото правоотношение с Ю. Т., магазинът за дрехи е бил обект на проверки от държавни институции. През 2021 г. фирмата е имала прокурист, който се е грижил основно за нея.

Показанията на свидетеля Ф. се кредитират от съда като последователни и логични.

Във връзка с посоченото от свидетеля, че магазинът е бил обект на проверки, жалбоподателят ангажира писмо изх. № 24027917 от 15.04.2024 г., според което Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ не е извършвала проверки в магазин, намиращ се в [населено място], [улица], стопанисван от „Фелис 93“ ЕООД и Констативен протокол № 012007 от 10.08.2021 г. за извършена проверка, издаден от Регионална здравна инспекция – Р.. От този констативен протокол се установява, че на 10.08.2021 г. е била извършена проверка в магазина във връзка със Заповед на МЗ относно спазване противоепидемични мерки. Протоколът е подписан от оспорващата в качеството на получател и присъствало лице на проверката.

При така установената фактическа обстановка Административен съд София град, 8 –ми състав направи следните правни изводи:

Процесното решение е връчено на 05.12.2023 г. на Ю. Т. чрез процесуалните ѝ представители (л. 20), видно от известие за доставяне ИД PS107100HNAZ3, поради което съдът приема, че жалбата е депозирана в законоустановения срок от надлежна страна и е процесуално допустима.

Разгледана по същество е ОСНОВАТЕЛНА.

Съгласно чл. 168, ал. 1 от Административно - процесуалния кодекс (АПК), приложим на основание чл. 118, ал.2 от КСО съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 - дали актът е издаден от компетентен орган, дали са спазени материалноправните и административнопроизводствените правила; дали актът е издаден в писмена форма и дали същият е съобразен с целта на закона.

Съгласно разпоредбата на чл. 48а КСО осигурените лица за общо заболяване и майчинство имат право на парично обезщетение за бременност и раждане вместо трудово възнаграждение, ако имат 12 месеца осигурителен стаж като осигурени за този риск. В случая, спорът между страните е дали жалбоподателя е осигурено лице по смисъла на КСО.

Според разпоредбата на чл. 10, ал.1 КСО осигуряването възниква от деня, в който лицата започнат да упражняват трудова дейност по чл. 4 или чл. 4а, ал.1 КСО и за които са внесени или дължими осигурителни вноски и продължава до прекратяването ѝ. Легална дефиниция за понятието „осигурено лице“ е дадена в § 1, ал. 1, т. 3 от ДР КСО, според която „осигурено лице“ е физическо лице, което извършва трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване по чл. 4 и чл. 4а ал. 1 и за което са внесени или дължими осигурителни вноски.

Анализът на тези норми сочи, че не съществува идентичност на трудовото и на осигурителното правоотношение. Наличието на трудово правоотношение в повечето случаи води до възникване и на осигурително правоотношение, но не е достатъчно. За да възникне осигурително правоотношение е необходимо лицето реално да осъществява трудова дейност и ако липсват доказателства за това, то няма качеството на „осигурено лице“ независимо от сключения трудов договор, подадените данни в НАП, заплатените възнаграждения и осигуровки.

По делото бяха ангажирани писмени и гласни доказателства, които по категоричен и безспорен начин установяват, че през спорния период оспорващата реално е упражнявала трудова дейност в полза на „Ф. 93“ ЕООД като продавач-консултант в магазин за дрехи втора употреба, находящ е в [населено място], [улица] и е била осигурявана за този риск. По делото няма данни и не се твърди, че тя е напускала пределите на страната ни и е работила във Федерална република Германия.

В тази връзка е необходимо да се посочи, че при издаването на процесното решение административният орган се е позовал на общото, че наетите лица са „основно на територията на Германия“, без да се задълбочи и да установи дали всички лица са на територията на друга държава, т.е. къде реално се осъществявали трудова дейност, включително и за Ю. Т.. Нещо повече, бланкетното позоваване на Протокола от извършената проверка от НАП. – В. се опровергава от приетите в хода на настоящето производство писмени документи – Констативен протокол на РЗИ – Р..

Отделно от това голяма част от доказателствата са представени още с жалбата до директора на ТП на НОИ, но те не са обсъдени при неговото произнасяне. В мотивите

си той се е позовал единствено и само на дадените Задължителни предписания № 3Д-1-16-01048677/14.12.2021 г. на „Фелис 93“ ЕООД да заличи данните, подадени по реда на чл. 5, ал.4, т. 1 КСО на наетите от дружеството работници. В това производство оспорващата не е участвала като страна и не е имала възможност да заяви своето становище и да ангажира доказателства при оспорване на констатациите. Безспорно издадените задължителни предписания пряко и непосредствено засягат правата на осигурените лица и те търпят последиците от заличаване на осигурителните им данни, въпреки че не са участвали като страна в производството. В тази връзка лицето, което претендира, че е осигурено лице по отношение на НОИ и на неговия осигурител (адресат на задължителните предписания), следва да има процесуално право на защита и да бъде конституирано като заинтересована страна в производството по издаване на задължителните предписания и тяхното оспорване по административен и съдебен ред, защото именно те в конкретната хипотеза са основанието да се откаже изплащане на обезщетението. Правото на лицето да участва в административното, респ. съдебното производство по установяване на обстоятелствата, касаещи заличаване на неговите осигурителни данни е обосновано и от разпоредбата на чл. 120, ал.2 Конституция на Република България (КРБ), доколкото няма изрична забрана в закон за такова процесуално поведение. Неучастието на осигуреното лице в административното и съдебното производство във връзка с издадените задължителни предписания и служебното заличаване на неговите осигурителни данни, накърнява неговите права на защита, регламентирани в чл. 56, чл. 57, ал. 2 и чл. 117 КРБ.

Друго разбиране би застрашило социалната сигурност на тази категория лица, на които е отречено качеството осигурени, без да са имали възможност да участват и реално да се защитят в конкретното административно/съдебно производство, последиците от което пряко влияят върху социалните им права. Това противоречи и на целите, заложи в Преамбюла на Конституцията на Република България за демократична, правова и социална държава. В този смисъл са Решение № 705 от 22.01.2024 г. на ВАС по адм. д. № 4135/2023 г.; Решение № 10841 от 09.11.2023 г. на ВАС по адм.д. № 2767/2023 г. и др.

В установената съдебна практика се приема, че в контролните производства отношенията между осигурител и НОИ и осигурен и НОИ са различни и самостоятелни, поради което, когато се проверява осигурителят, осигурените лица не могат да участват в административното и съдебно производство, но те имат самостоятелни права, които следва да могат да защитят.

В настоящето производство осигуреното лице за първи път е имало възможност да установи и защити своите осигурителни права, които са отречени с издадените задължителни предписания. С оглед на това и в изпълнение на задълженията си по чл. 35 и чл. 36 АПК директорът на ТП на НОИ- С. град е следвало да съобрази всички относими доказателства и да прецени дали е имало правно основание за подаването на данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 КСО за жалбоподателя и дали те са били правилно подадени от нейния осигурител.

Въз основа на така изложените фактически и правни съображения съдът намира, че обжалваното решение е неправилно, като постановено при допуснато процесуално нарушение и в противоречие с материалния закон, поради което следва да се отмени, като преписката се върне за ново произнасяне при спазване на дадените указания по тълкуването и прилагането на закона.

При този изход на спора следва да се уважи искането на жалбоподателя за присъждане на адвокатско възнаграждение на процесуалния ѝ представител по реда на чл. 38, ал. 2 във вр, с ал.1, т. 2 от Закона за адвокатурата и във връзка с чл. 8, ал.2, т. 2 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, а именно да се осъди ответника да заплати такова в размер на 500,00 лв.

Водим от горното, Административен съд София град, Трето отделение, 8 –ми състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ решение № 1040-21-707 от 27.11.2023 г. на директора на ТП на НОИ С. – град 1040 - 21 – 348 от 06.06.2023 г., издадено от директора на ТП – на НОИ – С. град. ИЗПРАЩА преписката на директора на ТП на НОИ – С. град за ново произнасяне при спазване на дадените указания по тълкуването и прилагането на закона.

ОСЪЖДА Националния осигурителен институт да заплати на адв. Д. Ц. – Р., член на САК, [ЕГН], АС „Д., Ц. енд партньрс“ адвокатско възнаграждение в размер на 500,00 (петстотин) лева.

Решението подлежи на обжалване в 14 дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен съд.

СЪДИЯ: